ШЫНДЫҚҚА АПАРАТЫН БІРДЕН - БІР ЖОЛ - ҒЫЛЫМ ЖОЛЫ

Ясауи университеті

a.yassaui@mail.ru УНИВЕРСИТЕТ СТУДЕНТТЕРІНІҢ ҮНІ №07 (453), 17 сәуір 2018 жыл

КЕЗДЕСУ ХАЛЫҚ ҚАЛАУЛЫЛАРЫ ОҚУ ОРДАМЫЗҒА КЕЛДІ 04

ҒЫЛЫМ/ БІЛІМ «ЖАСТАРДЫҢ ҒЫЛЫММЕН АЙНАЛЫСУЫНА ЖАҒДАЙ КЕРЕК» 04

Üniversitemizde 4. Dini Araştırmalar ve Küresel Barış sempozyumu düzenlendi 06

Dr. Muhammet Hüküm Ahmet Yesevi Üniversitesinde 07

БРИФ-ХАБАР

ДАЙЫНДЫҚТА ОҚЫП ЖҮР ТАЛАЙ ТҮРКІ БАЛАСЫ

Түркі дүниесінен келетін білім алушылар түрікше, қазақша, орысша және ағылшын тілін курс жүйесіне қарай үйренуде. Білімгерлер тіл үйренгеннен кейін факультеттерді таңдай отырып, өз мамандықтарына қарай жалғастырады.

Білім алушыларымыздың ең озық үлгіде білім алуларын жүзеге асыру үшін барлық мүмкіндіктерімізді қолдана отырып, білім алушыларымызға қолдау көрсетудеміз.

» 02

ЖАС МАМАНДАР ЖҰМЫСПЕН ҚАМТЫЛМАҚ

Бұл жолғы жәрмеңкеде әлеуметтік ғылымдар, гуманитарлық ғылымдар, инженерия, жаратылыстану, филология, өнер факультеті бойынша 59 бағыттағы мамандықтар ұсынылып, таныстырылды. Сонымен қатар орыс тілі мен әдебиеті, акушер-гинеколог, педиатрия, педагог, анестезиолог, реаниматолог, неонатолог, офтомолог, техникалық саласы бойынша мамандықтар қажет екенін тілге тиек етті.

» 04

Ahmet Yesevi Üniversitesinde Nevruz coşkusu

Türk Dünyasının çeşitli coğrafyalarından başta Türk, Kazak, Özbek, Kırgız, Türkmen, Cumhuriyetleri ile Tıva, Hakas, Arnavut, Gagavuz gibi Türk topluluklarından öğrenciler kutlama programına katılarak Türk dünyası kültür şöleni coşkusunu yaşattılar.

» 06

БҮКІЛ КАМПУСТА — ЖАЛҒЫЗ ЖЕДЕЛСАТЫ

Жуырда Елбасы елордадағы жеделсаты мәселесіне тоқтала келіп, қала әкіміне жағдайды ретте тапсырма берген болатын. «Адамдар лифтіні күн сайын пайдаланады. Ол жерде тәртіп болуы керек. Тұрғындар оны пайдалануға қорықпайтындай болуы қажет» деді. Бұған соңғы кезде Астанада төрт бірдей жеделсатының құлауы, Ақтөбедегі адам өліміне әкеліп соққан оқиға себеп болса керек. Біздегі жалғыз жеделсатының өзі де дембіл-дембіл істен шығып, іште адамдардың қамалып қалатын сәттері жиі орын алады.

» 08

77 ОҚУШЫ УНИВЕРСИТЕТ ГРАНТЫН ИЕЛЕНДІ

Университетімізде V Республикалық «Ясауи» пәндік олимпиадасы өткізілді. Білім бәсекесіне қатысқан 77 оқушы университет грантын жеңіп алды.

Президенттің 5 әлеуметтік бастамасының аясында өтіп отырған дәстүрлі Республикалық пән олимпиадасына еліміздің 14 облысынан және Астана, Алматы қалаларынан 11-сыныптың 6500-ге жуық оқушысы қатысқан болатын. Жасөспірімдер 11 пән бойынша білімдерін сарапқа салып, тек үздіктері жеңіске жетті. Оқушыларға тегін сапалы білім алуына мүмкіндік туғызып отырған олимпиаданың мақсаты, жастардың интеллектуалды және шығармашылық қабілеттерін дамыту болып отыр.

Салтанатты марапаттау рәсімінде университет ректоры У.Әбдібеков және I вице-президенті М.Куталмыш жеңімпаздарға I,II,III дәрежелі ХҚТУ білім гранты дипломы мен сертификатын табыстады. Өз білімдерімен оқ бойы озып шыққан 77 оқушы грант иегері атанды. Жеңімпаздарға ҰБТ-дан 50 балдан жоғары ұпай жинау шартымен Ахмет Ясауи университетінде шәкіртақысыз тегін білім алу құқығы берілді.

«Бүгінгі бәсекеден университет грантына іліпей қалған қатысушыларға да үлкен жеңілдіктер қарастырылып отыр. Егер сіз мемлекеттік грантты иелене алмасаңыз, ҰБТ-да жинаған 50 ұпаймен және бүгінгі берілген сертификатпен 25-тамызда сарапқа салынатын 700 Түркия грантына түсуге мүмкіндіктеріңіз бар» — деген ректор У.Әбдібеков, барлық қатысушыларды үміт үзбеуге шақырды.

Грант жүлдегерлері білім додасының әділ нәтижесіне ризашылықтарын білдіріп, ерекше қуаныштарын жеткізді. Университеттің жетістіктері мен кампусының салтанатына қаныққан оқушылар оқу орынның студенті болуды өздеріне мақсат ететіндіктерін де жасырмады.

Айта кетейік, үш айға жалғасқан олимпиаданың I іріктеу кезеңі – online түрде 2018 жылдың 20-22 ақпан күндері өткізіліп, жалпы 6500-ге жуық оқушы қатысқан болатын. Ал университет базасында 13-14 наурыз күні өткен II кезеңге 454 оқушы қатысып 77 жасөспірім жеңімпаз атанды.

А.СӘДІБЕКОВ,
Ақпарат орталығы басшысы

ҒАЛАМДЫҚ БЕЙБІТШІЛІК СИМПОЗИУМЫ ӨТТІ

Жуырда IV Халықаралық діни зерттеулер және ғаламдық бейбітшілік симпозиумы өтті.

Іс-шараны TİMAV (Түркия) қоры мен Нежметтин Эрбакан, Селчук, Невшехир Хажы Бекташ Вели, Балыкесир, Ахмет Ясауи университеті бірлесіп ұйымдастырды.

Маңызды жиынның ашылу салтанатында I вице-президент, профессор М.Куталмыш, TİMAV қорының президенті, ұйымдастыру алқасының төрағасы Ежевит Оксуз, Невшехир Хажы Бекташ Вели университетінің вице-президенті Ертан Өзенсел, Нежметтин Эрбакан университетінің вице-президенті Өндер Кутлу құттықтау сөз сөйлеп, симпозиум жұмысына сәттілік тіледі. Профессор М.Куталмыш Өкілетті кеңес төрағасы, профессор М.Йылдыздың жолдаған құттықтауын жеткізді.

Пленарлық мәжілісті TİMAV қорының президенті, ұйымдастыру алқасының төрағасы Ежевит Оксуз жүргізді. Нежметтин Эрбакан университеті «Теология» факультетінің оқытушысы Мухиддин Окумушлар, Нежметтин Эрбакан университеті «Өнер» факультетінің деканы Билал Кушпынар, Даму және қаржыландыру жөніндегі вице-президент М.Эрен пленарлық мәжілісте баяндама жасады.

Дін саласындағы мамандарының, ғалымдардың ірі халықаралық сұхбаттасу алаңына айналған симпозиумның маңызы зор. Басқосуда ислам құндылықтарын сақтау мақсатында дінаралық серіктестікті нығайту, бейбітшілікке үндеу, рухани құндылықтар, маңызды діни зерттеулер сынды маңызды мәселелер талқыланды.

Шара соңы Продюсерлік орталықтың ұйымдастыруымен концерттік бағдарламаға ұласты.

Симпозиум жұмысы 100-ден аса ғалымдардың қатысуымен 5 секция бойынша өтті.

Басқосуда ғалымдар ислам әлемінің бірлігі, ынтымақтастығы мен болашағы, ислам әлеміндегі жағдай, рухани құндылықтар сынды маңызды мәселелерді сараланды.

Ақпарат орталығы

ФАКУЛЬТЕТ ТЫНЫСЫ

ДАЙЫНДЫҚТА ОҚЫП ЖҮР

Оқу ордамыздың Кентау қаласында орналасқан Дайындық факультеті Түркі дүниесінен келетін білім алушыларға түрікше, қазақша, орысша және ағылшын тілдерін үйретуде. Білім алушылар, бұл факультетте 2 семестр бойы тек қана тіл үйренеді. Тыңдаушылар топтарға бөлініп, әр топта 2 тілде білім алады. Білім алушылар, тіл үйренгеннен кейін мамандықтарды таңдай отырып, өз білімдерін жалғастырады. Дайындық факультетінің құрамында Ағылшын тілі, Жалпы пәндер, Қазақ-орыс тілдері, Түрік тілі кафедралары жұмыс жасауда.

Ахмет ГҮНГӨР, Дайындық факультетінің деканы:

— Шетелдегі қазақ диаспорасы мен оралмандары үшін және шетелден келген талапкерлер және Түркия грантына түскен білім алушылар дайындық факультетінде оқиды. Студенттерге білім алуына толық жағдайлар жасалған. Факультетте студенттер мен тыңдаушыларға арналған жатақхана, медициналық қызмет көрсету орны, кітапхана, асханалар бар. Жатақхана оқу корпусына жақын орналасқан. Бұрынғы жылдары ыстық су мәселесі бойынша біраз қиындықтар болған еді. Қазір бұл мәселе оң шешімін тапты. Білімгерлерге зор мүмкіндіктер жасап отырған университет басшыларына үлкен алғыс айтқым келеді. Тыңдаушылар қазақ тілін міндетті түрде азаматтық борышы ретінде, түрік тілін университетіміздің мәртебесіне сәйкес білімін тереңдету мақсатында үйренеді. Орыс, ағылшын тілдерін халықаралық қатынасты дамыту тілі ретінде меңгереді.

Түркі дүниесінен келетін білім алушылар түрікше, қазақша, орысша және ағылшын тілін курс жүйесіне қарай үйренуде. Білімгерлер тіл үйренгеннен кейін факультеттерді таңдай отырып, өз мамандықтарына қарай жалғастырады.

Білім алушыларымыздың ең озық үлгіде білім алуларын жүзеге асыру үшін барлық мүмкіндіктерімізді қолдана отырып, білім алушыларымызға қолдау көрсетудеміз. Студенттерге арналған сөздік, «Ясауи түрікшесі», «Қазақ тілі» кітаптарын дайындадық. Бұл студенттер үшін таптырмас көмекші құрал болды. Фразеологиялық, терминологиялық сөздіктер әлі де керек. Шетелдік ғалымдар конференция, семинар өткізіп, тәжірибе алмасып отырады. Декан орынбасары Өмер Кучукмехметоғлуның досы түркиялық жазушы Нимет Башардың келуі біз үшін зор мәртебе болды. Ол кісінің түрік дүниесі, түркі әдебиеті жайлы семинары студенттерге көп нәрсені үйретті.

Елбасымыз Н.Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» бағдарламалық мақаласы негізінде факультетімізде бірқатар іс-шаралар өткізілді. Студенттер арасында «Латын әліпбиіне көшу туралы» пікірталастар, дөңгелек үстелдер ұйымдастырылды.

Жанат САДУОВА, дайындық факультетінің оқу ісі жөніндегі декан орынбасары:

— Бізде әр оқу жылында түркі тілдес елдерден тыңдаушылар қабылданады. Түркия квотасы негізінде қабылданған фаундейшн топтары бар. Қазақ диаспорасынан да талапкерлер келеді. Биыл төртінші рет Қазақстан гранты бойынша білімгерлер қабылданды. Олар бір жыл бойы физика, химия, биология бағыттарын оқып, келесі жылы мамандық бойынша осы пәндерді ағылшын тілінде өтеді. Білімгерлер дайындық факультетінде бір жыл ғана білім алады.Сол себептен де өте күрделі. Қазақ тілін білмейтін шетелдік балалар бір жылда қазақша үйрену керек. Ал қазақстандық білімгерлер болса, ағылшын, түрік тілдерін меңгеруге міндетті. Шетелден келген ұлты қазақ тыңдаушыларымыз кешенді тестке қатысатын болғандықтан, бағдарламаға сәйкес 5 пәнді тереңдетіп оқиды. Қазіргі таңда 666 тыңдаушы білім алуда. Түркия квотасы негізінде 382, Түркі тілдес елдер мен қауымдастықтардан келген 217, шетелден келген ұлты қазақ 43 білімгер бар. Оқу жүйеміз кредиттік жүйе бойынша жүргізіледі. Қазақ орыс тілдері, жалпы пәндер, түрік тілі, ағылшын тілі кафедралары талапқа сай жүйелі жұмыстар атқаруда. 74 оқытушы-профессорлар құрамы бар.

Илзода АКАШОВА, 4-курс студенті:

— Тәжірибеден өту үшін қаңтар айынан бастап осында келдім. Дайындық факультетінен тағайындалған оқытушылар бағыт-бағдар беріп, мамандықтың қыр-сырына баулып жатыр. Бұл жерде білімгерлер тіл білімін жетік меңгеруде. Оқытушы-профессорлар тыңдаушыларға қазақ, орыс, ағылшын, түрік тілдерін үйретіп жатыр. Тіл білімін жетілдіру мақсатында жұмыс жасап отырған оқытушылар еңбегіне сәттілік тілеймін. «Жеті жұрттың тілін біл, жеті түрлі білім біл» демекші, шет тілдерін үйрену заман талабы. Жалпы бұл жерден үйренерім көп.

ТАЛАЙ ТҮРКІ БАЛАСЫ

Талғат БАЛАБИЕВ, Кентау институтының тәрбие бөлімінің басшысы:

— Біз білімгерлермен сабақтан тыс уақытта жұмыс жасаймыз. Дайындықтың ерекшелігі жылда жаңа білім алушылар ауысып отырады. Жылда түсіндіру жұмыстарын жүргіземіз. Бірінші мәселе тәртіп екенін түсіндіру мақсатында әр ұлттың жастарын жеке-жеке жинап, түсіндірме жұмыстарын жүргіземіз. Білімгерлерге барлық жағдай жасалған. 30 000 кітап қоры бар кітапхана кешкі сағат 9-ға дейін

ашық болады. Жатақханада асхана таңғы 8-ден кешкі 10-ға дейін жұмыс істейді. Жуынатын душ, кір жуатын орын бар, ыстық су үздіксіз берілуде. Осы оқу жылында 20 000 000 теңгеге спорт зал мен акт залы, спорт алаңдары жөнделіп, жабдықталды. Спорт зал, фитнес зал, кино залдар кешкі сағат 9-ға дейін ашық. Тоғызқұмалақ үйірмесі жұмыс істейді. Жатақханада 6 тәрбиеші, 1 дене тәрбиесі жетекшісі, үйірме жетекшісі білім алушылармен жұмыс істеуде. Қазір білімгерлеріміз дәстүрлі факультет аралық студенттер спартакиадасына қатысып жатыр. Жоғары орыннан үмітіміз бар. 8-9 айдың ішінде көшбасшыларды, спортсмендер мен өнерлі жастарды анықтап, сайыстарға қатыстырамыз. Түркістандағы факультеттерге өнерлі студенттерді дайындап жіберіп отырамыз десек те болады.

Бекдулла АХМЕТОВ, Дайындық факультеті тәрбие ісі жөніндегі декан орынбасары:

— Дайындықта 700-ге жуық тыңдаушылар білім алуда. Оның ішінде 350-ден аса шетел жастары. Оқу ордамыздың басты міндеті — бауырлас түркі елдерінің жастарын бір ананың балаларындай тәрбиелеу. Осы ұстанымды негізге ала отырып тәрбие берудеміз. Шетелден келген соң олардың қауіпсіздігі басты назарда, сондықтан жатақханада жатуға міндетті.

Еліміздің барлық мереке күндерін атап өтеміз. Түрлі сайыстар өткізіп отырамыз. Мысалы, «Алғыс күні», «Түркі дүниесінің аруы» атты сайыстар өткізілді. Әр кафедраның өз үйірмесі бар. Кез келген іс-шара барлық жастардың бірін-бірі етене тануға, достасуына септігін тигізеді. Дайындық дегенде тек білім жағынан ғана емес жан-жақты дайындап жатырмыз. Спорт жағынан 3 жыл қатарынан ОПҚ құрамы бас жүлдені жеңіп алып, кубок бізде қалды.

Мәлік СҰЛТАНБЕК, «Жалпы пәндер» кафедрасының меңгерушісі:

— Жалпы пәндер кафедрасы шетелден келген қазақ диаспорасы өкілдері мен оралман тыңдаушылардың жалпы білімдік дайындық деңгейін арттыру мақсатында және оларға жоғары және орта кәсіптік оқу орындарына түсуге қажетті білім беру мақсатында ашылған. Кафедрада 12 оқытушы білім беруде. Қазіргі таңда 50 бала білім алуда. Оларды кешенді тестке дайындаймыз.

Таңдаған мамандықтарына түсіп, 5 жылдың шамасында азаматтық алады. Көбіне Қытай, Моңғолия, Өзбекстан мемлекеттерінен көп келеді. Тыңдаушылар Қазақстанның кез келген жоғары оқу орындарын таңдай алады. Осы оқу жылында 13 тыңдарман, университетіміздің студенті атанды. Алдағы жоспарымыз емтиханның нәтижесінде келген ең білімді тыңдармандарды таңдап, дайындау. Екі жылдан бері жаңа бағдарламаны жүзеге асырудамыз. Бұл бағдарлама бойынша еліміздің жастарын физика, биология, информатика саласы бойынша кешенді тестке дайындаудамыз. Қазір 25 баланы дайындап жатырмыз. Алдағы жылы санын 50-ге жеткізсек деген жоспарымыз бар. Университет басшылығы шетелден келген қазақ диаспорасы өкілдері мен оралман тыңдаушыларға мүмкіндігінше қолдау жасап, қала, университет көлемінде ұйымдастырылатын пәндік олимпиадалар мен сайыстарға қатыстырылып жүлделі орындарды иеленіп келеді. Тыңдаушылар арасында спортқа қызығушылықты арттыру мақсатында және салауатты өмір салтын қалыптастыру мақсатында жыл сайын Дайындық факультеті тыңдаушылары арасында дәстүрлі спартакиада өтіп тұрады.

«Жалпы пәндер» кафедрасындағы шетелден келген қазақ диаспора өкілдері мен оралман тыңдаушылар кешенді тестке дайындалатын болғандықтан міндетті пән ретінде ендірілетін пәндер оқытылады.

Жанар СҮЙІНЖАНОВА, «Қазақ-орыс тілдері» кафедрасының меңгерушісі:

— Факультет ұжымының ауызбіршілігі, өзара қарым-қатынасы жоғары дәрежеде. Ал қазақ-орыс тілдері кафедрасында 13 оқытушы шетелден келген тыңдаушыларға тіл үйретеді. Қазақ, орыс тілдерін меңгерту үшін оқытушылар түрлі әдістерді қолдана отырып үйретуде. Нәтижесін көру үшін шетелден келген кез келген тыңдарманмен сөйлессеңіз болады. Соңғы жылдары медицина, халықаралық қатынастар және

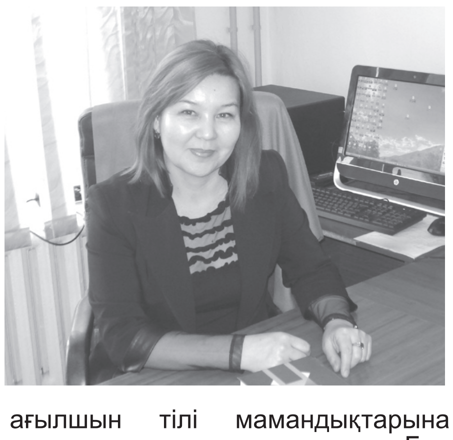

ағылшын тілі мамандықтарына тыңдаушылар көптеп келуде. Бұл жерде Ауғанстан жастарының тілі оңайлықпен келе қоймағандықтан, тіл үйренуге көптеу уақыт кетеді. Сондықтан тіл меңгертуге байланысты қосымша сабақтар беріледі Оқытушылар конференцияларға, бағдарламалар бойынша тәжірибе алмасудан өтіп тұрады. Түркиядан және түркі дүниесінен келген тыңдаушыларға қазақ, орыс тілдері оқытылу арқылы олардың сөйлеу тілдері қалыптастырылады, мәтіндерге аударма жасау арқылы сауаты ашылып, қазақша, орысша еркін түсініп, жаза алатын деңгейге жетеді. Дайындық факультетінде оқытушылар тыңдаушыларға тілдің қоғам өміріндегі маңызын көрсетіп, оны меңгерудің өндірісте, қоғам өмірінде аса қажетті екендігін түсіндіреді.

Саркан БАЛЖЫ, Түркия:

— Қазір қазақ, орыс тілдерін үйренудемін. Мен халықаралық қатынастар мамандығын таңдадым. Дайындықта біз үшін көп жағдай жасалған. Түркияда оқысам түрлі ұлттан достарым болмауы да мүмкін еді. Халықаралық оқу орны болған соң түрлі мемлекеттерден келген жастармен танысып, достасып кеттім. Мен мұнда келместен бұрын Қазақ елі туралы білетін едім. Ал мұнда түрік елін білмейді десем де болады. Тек түрік сериалдар арқылы ғана таниды екен.

— Қазір қазақ телеарналарда түрік сериалдары көптеп көрсетілуде. Сен соларды көресің бе?

— Шынын айтсам ол сериалдарды көрмеймін және оны көруге кеңес бермес едім. Сериалдар адамның көңіл-күйіне әсер етеді және зая кеткен уақыт деп ойлаймын. Оның орнына тарихи фильмдерді көрген дұрыс. Ең болмағанда тарихтан хабарың болады.

Айна Хамыраева, Түрікменстан:

— Мен болашақта тіс дәрігері болсам деген арманмен келдім. Бұл жер маған өте ұнайды. Өзіңді танытуға, дамытуға бізге мүмкіндіктер беріліп, жағдайдың барлығы жасалған. Жақында факультет арасында өткен Арулар сайысына 7 қыз қатыстық. 3 турдан тұратын бұл сайыста жеңіске жетіп, «Түркі дүниесі аруы» атандым.

Абпаз ВАШАЛИЕВ, Қарашай-Черкес Республикасы:

— Менің ағам осында оқиды. Ағамның айтқан қызықты әңгімелерінен кейін Түркістанға келгім келді. Мектеп бітірісімен ойланбастан Ахмет Ясауи университетін таңдадым. Ұлтым — түрік. Сондықтан Түркі дүниесінің жастарымен танысқым келді. Қазіргі кезде қазақ тілін жақсы білемін. Ал, медицина мамандығын таңдауымның себебі әкем, ағаларым дәрігер. Мен солардың жолын жалғастырғым келеді.

Динара ХАМАТОВА, Шымкент қаласы:

— Ұлтым татар, қазақ тілін кішкентай кезімнен білемін. Оқушы кезімде осы университетке экскурсияға келген едік. Сол кезде түрлі ұлт жастарын көріп қызықтым және университетті қатты ұнаттым. Халықаралық қазақ-түрік университеті болғандықтан тілдерді меңгеруге деген мүмкіндіктерді де ескеріп, осы оқу орнын таңдадым. Осында келгелі түрлі ұлттан достар таптым. Мен жатақханада тұрамын, онда барлық жағдай жасалған. Білім беріп жүрген ұстаздарымызға алғысымды білдіремін.

Турфия РАХИМИ, Ауғанстан:

— Мен Кабулда тұрамын. Отбасымда 5 бала бар, мен кішкентайымын. Анам үй шаруасымен айналысады. Әкем инженер болып қызмет істейді. Мен бұл оқу орнына келген себебім көптеген тіл үйренбекшімін. Қазақ тілін 6 айда үйрендім. Білімімді медицина саласында жалғастырсам деген ойдамын. Маған Ахмет Ясауи университеті қатты ұнайды. Ұстаздарым өте мейірімді.

Агахан ДУРДЕЕВ, Түрікменстан:

— Мен келген кезде бір ауыз қазақша білмейтін едім. Осылай қазақша сөйлесуіме Гүлмира мен Ұлжамал апайларымның білім беруінің нәтижесі. Қазақ тілімен бірге түрік тілін меңгеріп жатырмыз. Менің таңдаған мамандығым стоматология. Осындай мүмкіндік берген Қазақстан және Түркия еліне шексіз алғысымды білдіремін.

Дайындаған:
Эльмира АРТЫҚБАЕВА,
Жанар БЕЙСЕНБАЕВА

GAZETTIŇ TÙ RIK TILINDEGI QOSYMSHASY

Yesevi Üniversitesi

ГАЗЕТТІҢ ТҮРІК ТІЛІНДЕГІ ҚОСЫМШАСЫ

Üniversitemizde 4. Dini Araştırmalar ve Küresel Barış sempozyumu düzenlendi

Türkiye İmam Hatipliler Vakfı (TİMAV) öncülüğünde Ahmet Yesevi Üniversitesi işbirliği ile düzenlenen 4. Uluslararası Dini Araştırmalar ve Küresel Barış Sempozyumu açılış töreni Türkistan'da yapıldı.

Sempozyum; Selçuk Üniversitesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Hacı Bektaş-ı Veli Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi ve Güney Kazakistan Eyaleti Müftülüğü'nün işbirliğinde "Doğu-Batı Medeniyetlerin İnşasında, Tarih, Kültür, Sanat, Felsefe ve Din " başlığı altında gerçekleştirildi.

11 Nisan Çarşamba günü Türkistan Yerleşkesindeki Kültür Merkezinde düzenlenen etkinliğe, Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektör Vekili Prof. Dr. Mehmet Kutalmış, Rektör Yardımcısı Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Eren, Nevşehir Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Ertan Özensel, Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Önder Kutlu ve TİMAV Genel Başkanı Ecevit Öksüz ile çok sayıda akademisyen ve davetliler katıldı.

Sempozyumun açılış konuşmasını yapan Rektör Vekili Prof. Dr. Mehmet Kutalmış, katılımcılara hitaben yaptığı konuşmada; "Türkistan coğrafyasında Hoca Ahmet Yesevi'nin, Farabi'nin, Harezmi'nin, Maturidi'nin, öğrettiği dini, hoş görü içerisinde, bu topraklarda farklı inanç sahiplerinin sevgi, saygı ve barış içinde bir arada yaşadıklarını" belirtti.

Kutalmış; "insanlık tarihi boyunca ve özellikle günümüzde kültür ve dinlerin insanlığın en temel vasıfları olduğunu, küresel barışın, çok kültürlülüğün, çok dinliğin ve çok dilliliğin aslında tarihte bu coğrafyada gerçek anlamında yüzyıllarca dostluk ve barış içinde yaşatıldığını; Yesi, Taraz, Taşkent, Buhara, Hive gibi bölgelerin tarihte, çok sayıda dinin, kültürün, inancın, lisanın ve etnik unsurların bir arada barış içinde yaşadıkları topraklar olduğunu" vurgulayarak günümüzde, "Ortadoğu ve Müslüman halkların yaşadığı yerler başta olmak üzere, dünyanın hemen her yerinde savaş, hoşgörüsüzlük, açlık, kavga ve çatışmalara şahit olunduğunu" dile getirdi.

Kutalmış; Seyhun ve Ceyhun nehirleri arasında Türklerin kurduğunu, medeniyet içerisinde Müslümanların, Yahudilerin, Hıristiyanların, Maniheistlerin ve Budistlerin kendi mabetlerinde ibadet ettiklerini ve kardeşçe bir arada yaşadıklarını bildirerek, "yüzyıllarca bu coğrafyada bir arada yaşama kültürü gerçekleştirilmiştir ve bu kültürün bulguları günümüze miras olarak kalmıştır" dedi.

Kutalmış, Sempozyumun açılışı vesilesiyle gönderdiği Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız'ın başarı ve kutlama mesajını okudu.

Başkan Yıldız mesajı ile; "İslam medeniyetinin diğer medeniyetleri buluşturan, uzlaştıran, tüm medeniyetlerin toparlayıcısı, uzlaştırıcı, aktarıcısı, ıslah edicisi, entegre edicisi ve dönüştürücüsü olduğu şüphesiz temel bir gerçektir. Birçok alanda insanlığı huzura kavuşturabilecek yeni bir medeniyet tasavvurunun kültürel ve dini yapısının ise Hanefi-Maturidi-Yesevî öğretisinin yeniden yorumlanmasıyla mümkün olabileceğini, günümüzde Doğu ile Batı toplumları arasındaki süregelen çatışma alanlarının da bu öğretiyle ortadan kaldırılabileceğini, özellikle de küresel barışa katkı sağlayacağını ümit ettiğini, Hoca Ahmet Yesevi'nin İslam ahlakını İmam Maturidi'nin akıl öğretileri ile beraber göçebe halklara basit bir dille anlatarak, onların dini anlamalarını ve yorumlamalarını kolaylaştırarak, İslam'ın Orta Asya'da nasıl dalga dalga yayıldığını, bu öğretinin insanlar arasında birlik ve beraberliği artırarak onlara müthiş bir güç verdiğini" bildirdi.

Akabinde söz alan Nevşehir Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Ertan Özensel,sempozyumun ana temasına değinerek, " Batı Medeniyet tasavvuru insanlık değerini hiçe sayan perspektifle dünyayı algılamakta ve değerlendirmektedir. Özellikle kendi dışındaki medeniyetleri yok sayan düşünce, bugün tüm insanlığı tehdit eden noktaya ulaşmıştır. İslam medeniyeti kendi dışındakileri diğeri görürken Batı medeniyeti ise ötekileştirmiştir. İslam düşünce tasavvurunda esas alınan hakikat olmuştur. Yani kendi dışındaki medeniyetleri ötekileştirmeden hiçbir bir zaman onları yok saymamıştır. İslam medeniyetlerinde kendi dışındaki inançlara hukuki statü verilerek hak ve özgürlükleri güvence altına alınmıştır. Nitekim İslam hukukunun temel kaynakları vahiy olarak gönderilen Kur-an ve onun hayata tatbik edilmiş biçimi Sünnet olmuştur" diye konuştu.

Necmettin Erbakan Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Önder Kutlu ise; "günümüzde dünyada bazı medeniyetlerin savaş, yoksulluk, açlık, gibi küresel sorunlarla karşı karşıya kaldığını vurgulayarak, sempozyumun "Doğu-Batı Medeniyetlerin İnşasında, Tarih, Kültür, Sanat, Felsefe ve Din" temasının ele almasının son derece anlamlı ve yerinde olduğunu belirtti. Dünyanın çeşitli yerlerinden bilim adamları ve akademisyenlerin bu konudaki çözüm ve önerilerinin, yaşanan bu sorunlara bir nebze de olsa çözüm olacağına ve ortaya atılacak ve temeli barış olan yeni medeniyet fikirlerinin insanlığın kurtuluşuna katkı sağlayacağına inandığını belirtti.

TİMAV Başkanı Ecevit Öksüz ise, bir tarafta insanlığın barış ve huzurunu esas alan ve tüm dünyaya " ey insanlar!.." diye seslenen köklü medeniyetler, bir tarafta kendisinden başkasını tanımayan türetilmiş yoz medeniyetler olduğunu vurgulayarak, "Kenar-ı Dicle'de bir kurt aşırsa koyunu, Gelir de adl-i İlahi sorar Ömer'den onu" inancının temsilcileri olarak, barış ve huzuru ifsat eden türetilmiş medeniyetlere karşı sağlam bir duruş gerektiğini dile getirdi.

Avrupa'da, islamafobi faaliyetleri çerçevesinde camilere saldırıldığını, insanlarla islam arasında güçlü duvarların örülmek istendiğinin altını çizen Öksüz, başka dinlerin mabetlerine saldırı yapılmaması için Müslümanlar olarak, bu dinin müntesipleri olarak bu duruma dur denilmesi gerektiğini, insanlığın ortak mirasının bu bağlamda muhafaza edilmesi gerektiğine inandığını kaydetti. Öksüz, dünyanın ortak iyiliği için barışın, kardeşliğin, tarihin, sanatın, kültürün yayılmasının herkesin menfaatine olacağına inandığını belirterek, hikmete kardeş olacak bir alt yapı ve dünyanın barış ve huzuruna hizmet edecek din ve din algısının yeniden tesis edilmesine bu sempozyumun vesile olmasını dileyerek sözlerine son verdi.

Açılış töreninin ardından yapılan ilk oturumda Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Muhittin Okumuşlar oturum başkanlığında, Necmettin Erbakan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Bilal Kuşpınar ile Rektör Yardımcısı Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Eren tebliğlerini sundular. Açılış programı, Prodüksiyon Merkezinin hazırladığı konser programıyla tamamlandı.

Türk Dünyasının barış ve kardeşliğinin en büyük bayramı olan ve yeniden dirilişi hatırlatan "Nevruz Bayramı" Ahmet Yesevi Üniversitesi Türkistan Yerleşkesinde yapılan törenle kutlandı.

Ahmet Yesevi Üniversitesinde Nevruz coşkusu

Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektörlüğü yanındaki alanda yapılan etkinlik, Türkistan Valisi Tajibek Mussayev, Rektör Prof. Dr. Valihan Abdibekov ve Rektör Yardımcısı Dr. Öğretim Görevlisi Mustafa Eren açılış konuşmaları ile başladı. Açış konuşmalarında "Nevruz Bayramı"nın Türk dünyasını birleştiren ortak kültür bağı olduğu, bu bayramın Türk dünyasının ortak değeri olarak ulusal birliği, dostluk ve kardeşliği pekiştirdiğini dile getirdiler.

Türk Dünyasının çeşitli coğrafyalarından başta Türk, Kazak, Özbek, Kırgız, Türkmen, Cumhuriyetleri ile Tıva, Hakas, Arnavut, Gagavuz gibi Türk topluluklarından öğrenciler kutlama programına katılarak Türk dünyası kültür şöleni coşkusunu yaşattılar. Mensup oldukları bölge ve yörelere özgü milli kıyafetleri, halk oyunları ve yöresel yemekleri ile öğrenciler otağlarında ikramlarda bulundular.

Protokol, konuşmalarının ardından, fakülteler, enstitüler ve Rektörlük tarafından kurulan çadırları ziyaret ederek tebrik dileklerini ilettiler. Kutlama töreni halkoyunları gösterisi ve konser programı ile son buldu.

Orta Asya Ülkelerinin Entegrasyon Süreçleri: Mevcut Durum ve Beklentiler Paneli yapıldı

Ahmet Yesevi Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi tarafından "Orta Asya Ülkelerinin Entegrasyon Süreçleri: Mevcut Durum ve Beklentiler Paneli" Ahmet Yesevi Üniversitesi Türkistan Yerleşkesi'nde gerçekleştirildi.

7 Nisan Cuma günü Kültür Merkezi Toplantı ve Konferans Salonunda düzenlenen etkinlik, Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mehmet Toplu'nun oturum başkanlığında gerçekleşti. Panelin konusu ile ilgili bir bilgilendirme sunumu yapan Dekan Toplu, açış konuşmaları yapmak üzere Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Taljan Raimberdiev ve Rektör Yardımcısı Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Eren'i kürsüye davet etti.

Raimberdiev konuşmasında; Türk cumhuriyetleri benzeri atılımları yapmadığını ve Avrasya ortak Pazar stratejini henüz tam uygulama yeterliliğine ulaşamadığını açıklayarak Türk cumhuriyetlerinin ekonomik entegrasyonda, yerinde üretim ve ortak pazar paylaşımında daha etkin olabileceklerini belirtti.

Rektör Yardımcısı Eren ise, Entegrasyon kavramı, batı ülkelerinin en çok üzerinde durduğu, tartıştığı önemli bir konu olduğun belirterek; entegrasyonun olumlu ve olumsuz yönlerinin doğru anlaşılması gerektiğini, toplumsal veya küresel ya da bölgesel entegrasyonun çok sinsi tehlikeleri olduğuna işaret etti. Eren, panel konuşmacılarının hassas bir denge üzerinde bu konuyu tartışmaları gerektiğini, entegrasyondan beklenen hedeflerin ayrımında ise farklı kültüre sahip ülkelerin birbirinden istifade etmesi, kültürlerin ulusal çıkar ve menfaatlerini göz önünde bulundurarak birbirleri ile kültürel, siyasal ve özellikle ekonomik alanda bağımsızlıklarını koruyarak işbirliği yapmalarının çok önemli bir stratejik yaklaşım olduğunu vurguladı. Eren, konuşmasının Türk Dünyasının da böyle bir entegrasyona ihtiyacı olduğunu belirterek tamamladı.

Açış konuşmalarının ardından Panel konuşmacıları, Güney Kazakistan Sanayi Bölgesi Müdürü Gafur Menlibekov, Beşeri Bilimler Fakültesi, Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Edil Tölegenov, Uluslararası İlişkiler Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Aydar Amirbek, Ekonomi ve Finans Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Sabit Baymaganbetov ve Türkistan Valiliği Girişimcilik ve İnovasyon Bölümü Başkanı Sadıkov Ablayhan konu ile ilgili tebliğlerini sundular. Konuşmalarının sonunda katılımcıların sorularını cevapladılar. Panel, konuşmacılara sertifika takdimi ve toplu hatıra fotoğraf çekimi ile tamamlandı.

Prof. Dr. Metin Arslan Ahmet Yesevi Üniversitesinde

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı koordinasyonu ile «Birlikte Daha Fazla Yapabiliriz" projesi kapsamında, Endokronoloji ve Metabolizma Ana Bilim Dalı Uzmanı Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Emekli Öğretim Üyesi Prof. Dr. Metin ArslanTürk-Kazak Üniversitesi'nin Türkistan Yerleşkesi'nde; ders, seminer, konferans ve bilimsel çalışmalara katılım gerçekleştirdi.

23 Mart-7 Nisan tarihleri arasında, Üniversitemizin Tıp Fakültesi'nde bir dizi akademik çalışmalarda bulunan Prof. Dr. Metin Arslan, "Metobolizma Sendromu, Diabet Hastalığı, Hipotalamus Hipofiz Hormonları ve hastalıkları, Böbrek Üstü Bezi Hormonu Hastalıkları, Sebepleri"gibi konularda, Tıp Fakültesi hoca ve öğrencilerine ders, seminer ve konferans vererek, Üniversitemizin ilgili ana bilim dallarına, bilgi, birikim ve deneyimini aktardı.

Üniversitemizdekiiki haftalık akademik programı çerçevesinde Prof. Dr. Metin Arslan, 5 Nisan Perşembe günü Kültür Merkezi'nin toplantı ve konferans salonunda "Diabetes Mellitus" konulukonferans verdi.

Çok sayıda akademisyen, öğrenci ve idari personelin katıldığı etkinliğin açış konuşmasını yapan Rektör Vekili Yrd. Doç. Dr. Mustafa Eren; Prof. Dr. Metin Arslan'ın akademik alandaki başarılarına ve bilimsel çalışmalarına değinerek Prof. Dr. Metin Arslan'ı konuşmalarını yapmak üzere kürsüye davet etti. Prof. Dr. Metin Arslan yaptığı konuşmada; "Diabetes Mellitus"üzerinde durarak diyabet hastalığı, sebepleri, zararları, tedavi yöntemleri ile bu alandaki gelişmeleri anlattı.

Konferansın sonunda, Prof. Dr. Metin Arslan'a geleneksel Kazak milli giysisi "Çapan" giydirilerek, toplu hatıra fotoğrafı çekimi yapıldı.

Ahmet Yesevi Üniversitesi Yemekhanesi Yeni Sistem ve Donanıma Kavuştu

Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektör Yardımcısı Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Eren ve Gelişme ve Koordinasyon Daire Başkanlığının çalışmaları ile Üniversitenin Yemekhane binası yeni sistem ve donanıma kavuştu. Söz konusu yeni sistemi yerinde incelemek üzere Üniversitemiz Yemekhanesini gezen Rektör Prof. Dr. Valihan Abdibekov, Rektör Yardımcısı Eren'den bilgi aldı.

Rektör Yardımcısı Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Eren; Yemekhanenin yeni alt ve üst yapısının ergonomik yeterlilik bağlamında örnek teşkil ettiğini, kartlı sisteme dayandırılan organizasyon ile aktif ve dinamik hizmet sunulduğunu ve bu sistemin organizasyonu ile hem yemek kalitesinin arttığını, hem de tabldot servisinde her hangi bir aksaklık meydana gelmediğini belirtti.

Yeni uygumla ile Üniversitenin Yemekhanesi'nin öğrenci ve akademisyenlerin beklentilerine cevap verdiğini, maliyetlerin düşürülmesine rağmen yemek kalitesi ve çeşitlerinin arttığını, önümüzdeki süreçte Üniversite Yemekhanesi'nin bütün yönleri ile üst kalitede organizasyon ile faaliyetini standart seviyede gerçekleştirebileceğini açıkladı.

Rektör Abdibekov ise; bu uygulamanın Kazakistan üniversitelerinde ilk olduğunu ve diğer üniversitelere örnek teşkil edecek iyi bir organizasyon faaliyetine yol açtığını, yemekhanedeki kart sistemi ile ödeme gecikmelerinin önlendiğini, öğrencilerin kartlı sistemden memnun olduğunu, bu sistemin aksayan yönlerinin olması halinde yeni çözümlerlerle her yıl yemekhane organizasyonunun daha kaliteli ve etkin yapısal ve işlevsel bütünlüğe kavuşturtabileceğini vurguladı.

Hartum Yunus Emre Enstitüsünde "İslam Dünyasında Hoca Ahmet Yesevi" konferansı yapıldı

Yunus Emre Enstitüsü Hartum Kültür Merkezindeki "İslam Dünyasında Hoca Ahmet Yesevi" konferansına, Ahmet Yesevi Üniversite Mütevelli Heyet Başkanı ve Yunus Emre Enstitüsü Danışma ve Bilim Kurulları Üyesi Prof. Dr. Musa Yıldız konuşmacı olarak katıldı.

Hartum Yunus Emre Enstitüsü Müdürü Fahri Yılmaz açılış konuşmasında, Ahmet Yesevi gibi bir fikir adamının Sudan'da konuşulmasının önemli olduğunu söyledi. Sudan'lılara üç gündür farklı platformlarda Yesevi'nin anlatıldığını dile getiren Yılmaz, Prof. Dr. Musa Yıldız'ın, Hartum ve Kuran-ı Kerim üniversitelerindeki öğrencilerle bir araya geldiğini kaydetti.

Sudanlı öğrencilerin yoğun katılımlarıyla gerçekleşen konferansta Prof. Dr. Musa Yıldız, Türk Arap ilişkileri, Ahmet Yesevi Hazretlerinin hayatı, eserleri ve hikmetlerini anlattı.

Konferans sonrasında katılımcılara UNESCO 2016-2017 Hoca Ahmet Yesevî Yılı anısına, Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı tarafından hazırlanan Arapça Ahmet Yesevi kitabı hediye edildi.

Sudan Kuran-ı Kerim ve İslamî İlimler Üniversitesinde "İslam Dünyasında Hoca Ahmet Yesevi" Konferansı yapıldı

Sudan Kuran-ı Kerim ve İslamî İlimler Üniversitesi konferans salonunda Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız'ın katılımıyla "İslam Dünyasında Hoca Ahmet Yesevi" konferansı gerçekleşti.

Kuran-ı Kerim ve İslamî İlimler Üniversitesi Yabancı Diller Fakültesi Dekanı Vagiallah Gesmelsid, Yunus Emre Enstitüsü Müdürü Fahri Yılmaz, Yunus Emre Enstitüsü Türkçe okutmanları Hatice Çetin, Fatma Hoşça, Murat Yatağan, Sinan Memiş ve Rıdvan Çetin ile Sudanlı öğrencilerin yoğun katılımlarıyla gerçekleşen konferansta Türk Arap ilişkileri, Ahmet Yesevi Hazretlerinin hayatı, eserleri ve hikmetleri anlatıldı.

Konferans sonrasında öğrencilere UNESCO 2016-2017 Hoca Ahmet Yesevî Yılı anısına, Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı tarafından hazırlanan Arapça Ahmet Yesevi kitabı hediye edildi.

Dr. Muhammet Hüküm Ahmet Yesevi Üniversitesinde

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı koordinasyonundaki «Birlikte Daha Fazla Yapabiliriz" projesi kapsamında, Kilis 7 Aralık Üniversitesi Muallim Rıfat Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü Dr. Öğretim Üyesi Muhammet Hüküm Ahmet Yesevi Türk-Kazak Üniversitesi Türkistan Yerleşkesinde; ders, seminer, konferans ve bilimsel çalışmalara katılım gerçekleştirdi.

23 Mart-7 Nisan tarihleri arasında, Üniversitemizin Filoloji Fakültesi'nde bir dizi akademik çalışmalarda bulunan Dr. Öğretim Üyesi Muhammet Hüküm, "Yeni Türk Edebiyatı, Meşrutiyet Dönemi Türk Edebiyatı, Tanzimat ve Millî edebiyat dönemlerinde Türk edebiyatında Yönelimler, Edebiyat Toplum ilişkisi ve Modern Türk şiiri"gibi konularda, Filoloji Fakültesi hoca ve öğrencilerine ders, seminer ve konferans vererek bilgi, birikim ve deneyimini aktardı.

"İslam Dünyasında Hoca Ahmet Yesevi" Konferansı yapıldı

Hartum Üniversitesi Edebiyat Fakültesi konferans salonunda Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız'ın katılımıyla "İslam Dünyasında Hoca Ahmet Yesevi" Konferans Dizisinin birincisi gerçekleşti.

Hartum Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekanı Dr. Salma Omer Elsayed, Uzaktan Eğitim Fakültesi Dekanı Dr. Sayın Abdelkarim Hasan Awadelkarim ve Sudanlı öğrencilerin yoğun katılımlarıyla gerçekleşen konferansta Türklerin Müslüman olma süreci, Ahmet Yesevi Hazretlerinin hayatı, eserleri ve hikmetleri anlatıldı. Konferans sonrasında UNESCO 2016-2017 Hoca Ahmet Yesevî Yılı anısına, Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı tarafından hazırlanan Arapça Ahmet Yesevi kitabı hediye edildi.

Prof. Dr. Musa Yıldız konferans sonrasında Hartum Üniversitesi Rektör Yrd. Prof. Dr. Mustafa Mohamed Ali Alballa'yı ve Hartum Üniversitesinde TİKA tarafından düzenlenen Türk Kütüphanesini ziyaret etti.

Güney Kazakistan Eyaleti Milletvekilleri Ahmet Yesevi Üniversitesinde

Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Nazarbayev'in "Beş Sosyal Girişim Projesi" kapsamında, Kazakistan Meclis Milletvekili Nurlan Dulatbekov ve Güney Kazakistan Eyaleti Milletvekili Ali Bektayev ile beraberindeki heyet, 2 Nisan Pazartesi günü Ahmet Yesevi Üniversitesi personeli ve öğrencileriyle bir araya geldi.

Söz konusu ziyaret ile ilgili bir konuşma yapan Üniversite Rektörü Prof. Dr. Valihan Abdibekov, yönetimin halkın arz ve talepleri ile ilgi verileri yerinde öğrenmesi açısından ziyaretin önemini anlattı. Türkistan Valisi Tajibek Mussayev ise Şehrin başarıları ve planları hakkında bilgi vererek çalışmalar hakkında değerlendirmede bulundu.

Üniversite Rektörü Prof. Dr. Valihan Abdibekov, Üniversitenin akademik ve idari çalışmaları ilgili yaptığı konuşmada, bilimsel faaliyetlerde ve uluslar arası standart uygulamalarda kalite yönetiminin çok hızlı geliştiğini, bu gelişmenin uluslararası akademik kuruluşların kalitesi ile birleştirilmek istendiğini, uluslararası akademik işbirliği ve entegrasyonun Üniversite'nin öncelikli hedefleri arasında yer aldığını vurguladı.

Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin büyük başarılarından bahseden Vailhanov; "2017 yılında, Eğitimde Kalite Güvencesi Ajansı- (IQAA) tarafından yürütülen araştırmada, Ahmet Yesevi Üniversitesinin, en iyi üniversiteler sıralamasında 21 üniversitesinden 49.31 puan alarak ilk 8. sırada yer aldığını, Kazakistan IAAR (akreditasyon ve derecelendirme kuruluşu) sıralamasında ise 50 üniversite arasında, 7. sırada yer alarak büyük bir başarı gösterdiğini vurguladı.

Devletin kalkınma plan ve programlarını açıklayan milletvekilleri ise sosyal inisiyatiflerin önemini vurguladı. Milletvekilleri; burada yapılan bilgi alışverişi ile tüm sorunları dikkatlice dinlediklerini, Üniversitenin taleplerini Hükümet'e ulaştırdıklarını ve bölge ile ilgili Üniversite'nin beklentilerini esas alarak gerekli çalışmaları yapabileceklerini belirttiler.

Kazakistan Parlamentosu Milletvekilleri; 2018-2019 eğitim öğretim yılı içerisinde öğrencilerin yurtlarının iyileştirilmesi ve donanım kalitesinin artırılması programı başlatılacağını ve burslu (grant) eğitimin sayısının da artırılacağını bildirdiler.

Milletvekilleri, Üniversitenin sorunlarını gidermek ve Üniversiteye yeterlilik kazandırmak için desteklerini sürdüreceklerini dile getirdiler.

ӘЛЕУМЕТ

* ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕ

БҮКІЛ КАМПУСТА – ЖАЛҒЫЗ ЖЕДЕЛСАТЫ

Қазақстанда жеделсатының жарамдылығын реттейтін 50 компания бар, оның 10-ы ғана талапқа сай жұмыс істейтін көрінеді. Ал, Түркістанда мұндай қызмет түрі мүлдем қарастырылмаған.

Сондықтан қала көлеміндегі бірді-екілі жеделсатылар жиі істен шығып жатады. Мәселен, қаланың шығыс бөлігіндегі тоғыз қабатты үйлердің жеделсатылары әлі күнге іске қосылмаса, университеттегі он екі жеделсатыдан біреуі ғана ты тұлғалардан сұрағанымызда, «лифттердің қосалқы бөлшектері, біріншіден, өте қымбет, екіншіден елімізден табу қиын, шетелден алдыру керек» деп жауап берді.

Әзірге салмағы ауыр, демікпесі бар адамдарға баспалдақпен жоғары көтерілу қиындау болып тұр. Тыныстары жиілеп, әр қабатқа он тоқтап, он көтеріліп жатқандарын байқайсың. «Тым болмаса, сол жалғыз лифтінің жұмыс режимін таңғы сабаққа

жұмыс істеп тұр.

Жуырда Елбасы елордадағы жеделсаты мәселесіне тоқтала келіп, қала әкіміне жағдайды реттеуге тапсырма берген болатын. «Адамдар лифтіні күн сайын пайдаланады. Ол жерде тәртіп болуы керек. Тұрғындар оны пайдалануға қорықпайтындай болуы қажет» деді. Бұған соңғы кезде Астанада төрт бірдей жеделсатының құлауы, Ақтөбедегі адам өліміне әкеліп соққан оқиға себеп болса керек.

Біздегі жалғыз жеделсатының өзі де дембіл-дембіл істен шығып, іште адамдардың қамалып қалатын сәттері жиі орын алады. Мұндайда денеңді үрей билейтіні рас. Мұның себебін жеделсатыға жауапыңғайласа ғой, – дейді кейде әбден қалжырағанда оқытушылар. – Қазір лифтінің жұмыс істеу уақыты 8.30 – 17.30 деп көрсетілген. Негізі 8.00 – 17.00 етіп өзгертілсе, нұр үстіне нұр болар еді. Әрі бірінші сабақтан кешікпес едік».

Айтса айтқандай-ақ, «өлеңді бастау оңай, тастау қиын» дегендей, «сатымен шығу қиын, түсу оңай» емес пе?..

P.S. Бет қатталып жатқанда бас оқу ғимаратындағы жеделсатының жөндеуден өтіп, пайдалануға берілгені жөнінде жылы хабар келіп жетті.

Б. СЕРДӘЛІ

СӘБИЛЕР ЕШҚАШАН ЖЫЛАМАСЫН...

Жақында ғана болған Кемеровадағы оқиға мені бей-жай қалдырмады. Алғашқыда ғаламтордан көргенде ештеңе түсінбей, оқиғаға мән бермеген едім. Күнделікті болып жатқан «Тілсіз жаудың» бірі деп ойладым. Кейін жаңалықтардан, барлық ғаламтор желілерінен көрген ақпараттарым мені үнсіз қалдырмады. Балалардың өлімін естігінде жүрегімнің бір тамырын болсын жұлып алғандай болды. Неге әрдайым басқа адамдардың қателігі үшін сәбилердің жазықсыз өмірі қиылатынын түсінер емеспін?! Біздің елімізде болмасада, барлығымыз ет пен сүйектен жаратылған пендеміз ғой. Қалайша мұндай жағдайға көз жұмып қарап отыра аламыз. Олардың ата-аналарына берген көмек жүрегіндегі жазылмас қайғыны емдеп бере ала ма? Жан тәнімен Раббысынан жалбарынып сұрап алған жанының бір бөлігі осылай жазықсыз кете бере ме? Бұған қарап отыру, қолыңнан ештеңе келмей шарасыз күйде отырудан қиын жағдай жоқ екен. Жазықсыз сәбилер Ирак, Сирия, Иран, Иракта өлуде. Бұл жақта болған бала өміріне кім кінәлі? Кешегі Кемеровадағы ше? Сансыз сұрақтар?! Ешкім ашып айтып жауап бере алмайды. Қандай жағдай болмасын сәбилеріміз ешқашан жыламаса екен. Әлемде соғыс болмасын! Жазықсыз жандар жапа шекпесе екен.

Аякөз КӨШЕЙ,
4-курс студенті

ХАЛЫҚ ҚАЛАУЛЫЛАРЫ ОҚУ ОРДАМЫЗҒА КЕЛДІ

(Соңы.Басы 4-бетте)

Мысалы, «Білім беру сапасын қамтамасыздандыру тәуелсіз агенттігі» (БСҚА) 2017 жылы жүргізген «Үздік көпсалалы университеттердің ұлттық рейтингі» нәтижесінде университетіміздің 21 ЖОО арасынан 49,31 ұпай жинап 8-орынды иеленгенін, ал АРТА рейтингінде оқу ордамыздың 50 ЖОО арасынан 7-орынды иеленгенін айта кетті. Сондай-ақ ректор У.Әбдібековтің бес жыл бұрын 16-шы орындағы рейтинг кезінде қабылдаған оқу орданың қарқынды даму перспективасын, наукометриялық көрсеткіштеріміздің жоғарылығын, интернационализация, халықаралық академиялық бірлестіктер арасындағы танымалдылықты арттыру бойынша жұмыстарды жетілдіру міндетінің жақсы орындалғанына оң бағаларын берді.

Өз кезегінде, оқытушы-профессорлар, студенттер сауалдар қойып, өтініш-ұсыныстарын айтты. Депутаттар барлық мәселені мұқият тыңдап, ескеретіндерін, Үкіметке жеткізіп, тиісті жұмыстар атқаратындарына сенім білдірді. Депутаттар іс-қимылдың нақты жоспары белгіленген үшінші бастамада: «Жоғары білім алудың қолжетімділігімен сапасын арттырып, студент жастардың жатақханадағы жағдайын жақсарту» мәселесіндегі 2018-2019 оқу жылында тағы 20 мың грант бөлінетінін айтты. Оның ішінде, ұсыныс бойынша біздің оқу ордамызға да жоғары үлес бөліну мәселесін жеткізіп, қамқорлық танытуға қолдауларын білдірді. Кездесу соңында оқу ордамыздың оқытушылары филология кафедрасының доценті Д.Ислам, әлеуметтік ғылымдар факультетінің деканы М.Топлу бірқатар студенттер көкейтесті сұрақтарын қойып, оған халық қалаулылары тиісті жауаптарын берді.

ҚЫСҚА-НҰСҚА

АҚПАРАТТАР АҒЫНЫ

ДӨҢГЕЛЕК ҮСТЕЛ. Мәдениет орталығында «Орталық Азия елдерінің интеграциялық үдерістері: қазіргі ахуалы және болашағы» атты дөңгелек үстел өтті.

Әлеуметтік ғылымдар факультетінің ұйымдастыруымен өткен дөңгелек үстелге «Оңтүстік» индустриалды аймақтардың басқарушы компаниянның бас менеджері Г.Менлибеков, Түркістан қалалық әкімдігінің Кәсіпкерлік және туризм бөлімінің бас маманы А.Садықов, Ғылым және инновация істер жөніндегі проректор, профессор Т.Раимбердиев, Даму және қаржыландыру жөніндегі проректор, доктор М.Эрен, Академиялық мәселелер жөніндегі департамент директоры Е.Төлегенов, Әлеуметтік ғылымдар факультетінің деканы, профессор М.Топлу, «Халықаралық қатынастар» кафедрасының аға оқытушысы PhD А.Әмірбек, «Экономика және қаржы» кафедрасының аға оқытушысы PhD С.Баймағанбетов және оқытушы-профессорлар мен студенттер қатысты.

НАУРЫЗ ТОЙЫ. Университет ұжымы Ұлыстың ұлы күні Наурыз мерекесін атап өтті. Университет президенті, профессор У.Әбдібеков, даму және қаржыландыру ісі жөніндегі вице-президент, профессор М.Эрен, Түркістан қаласының әкімі Т.Мұсаев, Түркістан қалалық ақсақалдар алқасының төрағасы Ж.Құлбайымбетов ұжымды мерекемен құттықтап, ыстық тілектерін айтты.

Сондай-ақ басшылар 40-тан аса жемісті еңбек етіп жүрген белсенді оқытушы-профессорларды, қызметкерлерді Алғыс хатпен марапаттады.

***

ДЕНСАУЛЫҚ. Медицина факультеті «Адам морфологиясы және физиологиясы» кафедрасы, «Medical Tocens» студенттер ұйымының ұйымдастыруымен 7 сәуір – Дүниежүзілік денсаулық күніне орай іс-шара өткізілді.

Жиын барысында Медицина факультетінің деканы, профессор С.Тұртабаев, «Адам морфологиясы және физиологиясы» кафедрасының меңгерушісі Б.Бегалиев сөз сөйлеп, болашақ дәрігерлердің игі жұмыстарына ризашылықтарын білдірді.

***

СЕМИНАР. «Экономика және қаржы» кафедрасының PhD аға оқытушысы С.Баймағанбетов «Ғылыми зерттеулерде экономикалық айнымалардың қысқа мерзімдегі әсерін эмпирикалық талдау: Eviws пакет бағдарлама көмегімен талдау» атты тақырыпта ғылыми семинар өтті.

***

ЖАЙДАРМАН. «Продюсерлік орталықтың» және Жастар орталығының ұйымдастыруымен «Ел ордасы— Астанаға 20 жыл» атты тақырыпта КТК жартылай финал сайысы өтті.

Ясауи университеті
УНИВЕРСИТЕТ СТУДЕНТТЕРІНІҢ ҮНІ
Газет 1995 жылдан шыға бастады
Меншік иесі: Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті
Редакция мекенжайы: 161200, ОҚО, Түркістан қаласы, Б.Саттарханов, 29
Тел: 8 (72533) 6-38-13 (1020)
e-mail a.yassaui@mail.ru

Қоғаммен байланыс бөлімі:
Бекжігіт СЕРДӘЛІ
aksari@mail.ru

Шығарушы редактор:
Жанар БЕЙСЕНБАЕВА
zhanar.beis_88@mail.ru

Дизайнер:
Асқат КЕҢЕС
turantulga@gmail.com

Тілшілер:
Эльмира АРТЫҚБАЕВА
elmira_artykbaeva@mail.ru

Ғалымжан ТӘЖІБАЕВ
galimcan@mail.ru

Жадыра Қожахмет
jadira.01.92@mail.ru

Фототілші:
Елнұр СЕРДӘЛІ
eserdali@mail.ru

Редакция оқырман хаттарына жауап бермейді және кері қайтарылмайды. Редакцияға жолданған хаттар 1,5 машинкалық беттен аспауы тиіс. Автор пікірі редакцияның көзқарасын білдірмейді. Кейбір суреттер интернеттен алынды.

Газетті есепке қою туралы
№11180-Г куәлікті 2010 жылғы 4 қазанда Қазақстан Республикасының Байланыс және ақпарат министрлігі берген

«M-PRESS» ЖШС баспа үйінде басылды Шымкент қаласы, Байтұрсынов, 18

Таралымы: 1000 дана

Тапсырыс нөмірі:

*ЖӘРМЕҢКЕ

ЖАС МАМАНДАР ЖҰМЫСПЕН ҚАМТЫЛМАҚ

Жуырда Ғылыми кітапханада «Жұмысқа орналастыру орталығының» ұйымдастыруымен университетіміздің бітіруші түлектерін жұмыспен камтамасыз етуге арналған жәрмеңке өткізілді.

Жәрмеңкеге 80-ге жуық мекеме қатысты. Түркістан қаласы әкімі апаратының ұйымдастыру-инспекторының бөлімінен С. Мырзаев, Академиялық мәселелер жөніндегі департамент директоры Е. Төлегенов, Әзірет Сұлтан мемлекеттік қорық мұражайының

ғылыми бөлім меңгерушісі Ғ.Искаков,Түркістан қаласы Дарын мектеп-интернатының директоры Қ.Байшенов және тағы басқалары бітіруші түлектермен кездесті.

Шараны оқу әдістемелік ісі жөніндегі вице-президенті Нұрлан Ажиханов сөз сөйлеп ашты. Содан кейін бітіруші біліктілігін жарнамалау, түйіндеме дайындау, бос жұмыс орнына үміткерлерді жұмыс берушінің бағалауы, оның түрлері: тестілеу, сұхбаттасу, іскерлік карьера және оны жоспарлау жолдары атты мастер-класс өтумен жалғастырылды. Сондай-ақ жұмыс беруші мекемелердің презентациялары тыңдалды.

Жәрмеңке барысында білім бағдарламасы аясында түлектердің біліктігіне қойылатын талаптар, аймақтық еңбек нарығындағы басты мәселелер және оның 2017-2018 оқу жылында бітіруші түлектерге бос орындар жәрмеңкесінің жас мамандардың жұмысқа орналасуларына тигізетін әсері, жұмыс берушілерді пәндер бойынша лекция оқуға тарту мүмкіндіктерін қарастыру, жетекші компаниялардың жас мамандарды жұмысқа орналастыруы бойынша тәжірибелері сияқты мәселелері талқыланды.

Жиынға қатысқан жұмыс ұсынушы мамандар өз пікірлерін ортаға салып, түлектерге сәттілік жолдап, жақсы маман иесі атануға тіліктерін білдірді. Бұл жолғы жәрмеңкеде әлеуметтік ғылымдар, гуманитарлық ғылымдар, инженерия, жаратылыстану, филология, өнер факультеті бойынша 59 бағыттағы мамандықтар ұсынылып, таныстырылды. Сонымен қатар орыс тілі мен әдебиеті, акушер-гинеколог, педиатрия, педагог, анестизиолог, реаниматолог, неонатолог, офтомолог, техникалық саласы бойынша мамандықтар қажет екенін тілге тиек етті.

Факультеттерде жұмыс берушілер кеңесінің отырысымен жалғасып, кеңесте білім беру бағдарламалары жұмыс берушілермен талқыланды. Биыл 2018 жылы ХҚТУ-ден 1272-дей оқу ордамыздың түлектері бітіреді деп жоспарланып отыр. Мәселен, олардың ішінде: бакалавр – 580, интернатура – 495, резидентура – 24, магистратура – 85, докторантура – 35. Іс-шарада жас мамандарға құнды мәліметтер, жұмыс іздеген жанға таптырмас дерек көздері айтылды.

Шара соңында қаралған сұрақтар мен мәселелерді қорытындылай келе, ұсыныстар жобасы жасалды.

Жадыра ҚОЖАХМЕТ

ХАЛЫҚ ҚАЛАУЛЫЛАРЫ ОҚУ ОРДАМЫЗҒА КЕЛДІ

Оңтүстік Қазақстан облысынан сайланған ҚР Парламенті Сенатының депутаты Әли Бектаев және ҚР Парламент мәжілісінің депутаты Нұрлан Дулатбеков ҚР Президенті Н.Назарбаевтың бес әлеуметтік бастамасы атты халыққа Үндеуін талқылау мақсатында қаламызға арнайы ат басын бұрып, университет ұжымымен кездесті. Басқосуды университетіміздің ректоры У.Әбдібеков ашып, жүргізіп отырды.

Кездесу барысында Елбасымыздың биылғы халыққа арнаған бес әлеуметтік бастамасын жүзеге асыру, оны еліміздің түкпір-түкпірінде насихаттау жұмыстары баста назарға алынды. Сондай-ақ Түркістан қаласының әкімі Т.Мұсаев қаланың жетістіктері, жоспарлары туралы баяндады.

Елбасының елдің игілігіне арналған оптимистік жобасын түсіндіріп, әлеуметтік бастамалардың маңызына тоқталған депутаттар үлкен мәселелерді, оқу ордамыздың жетістіктерін айтты.

(Басы. Соңы 8-бетте)

Профессор Талжан Раимбердиев:

«ЖАСТАРДЫҢ ҒЫЛЫММЕН АЙНАЛЫСУЫНА ЖАҒДАЙ КЕРЕК»

Университеттің қалыптасуы мен дамуына елеулі үлес қосып жүрген техника ғылымдарының докторы, профессор Т.Раимбердиев асқаралы 60 жасқа толып отыр. 2007 жылы «Түркістан қаласының Құрметті азаматы» атанған Талжан Пердешұлы Қазақстан Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың «Алғыс хатымен» бірнеше рет марапатталған. Сондай-ақ Днепродзержинск мемлекеттік техникалық университетінің «Құрметті профессоры» атанған ол, әр жылдары ҰИА-ның «Ө.Жолдасбековтің 75 жылдығы», БжҒМ-нің «Білім беру ісінің құрметті қызметкері», Ресей Жаратылыстану академиясының «Білім және ғылымға еңбегі сіңген қайраткері», «Қазақ хандығының 550 жылдығы», «Оңтүстік Қазақстан облысына еңбек сіңіргені үшін» төсбелгілерін иеленді. Ғылыми және инновациялық істер жөніндегі проректор Талжан Пердешұлымен сұхбаттасқан едік. Назарларыңызға ұсынғанды жөн көрдік.

— **Талжан Пердешұлы, мерейтой құтты болсын!**

— Өз басым туған күн тойлағанды аса ұнатпаймын. Жасым алпысқа келсе де көңілім қырық жастағыдай. Әлі де болса шамам келгенше ғылымның дамуына өзіндік үлесімді қосқым келеді.

— **Жоғары оқу орнының негізгі мақсаты – терең білімді, іс-тәжірибені жүзеге асыруға қабілетті білікті маман даярлау. Осы орайда өткенге шолу жасасақ, қырық жылдан астам уақыт білім-ғылым саласында еңбек етіп келеді екенсіз...**

— Жоғары оқу орнының негізгі салалары оқу, ғылым, тәрбие салалары болып табылады.Барлық сала жаңа инновациялық ойлармен дамып отырмаса, онда оқу орны тоқырап қалады. Бәсекеге қабілетті оқу орнына айналу мүмкіндігі шектеледі. Кеңес Одағында тұрақты түрде идеология, стандарт болды. Ғылымда инновациялық бағыттар дамып жатты. Нарықтық жүйеге көшкеннен кейін, жоғары оқу орындарының саны көбейді. Жеке меншік оқу орындары пайда болды. Мемлекеттік оқу орындарында мамандықтардың саны өсті. Бұрындары заңгер мамандығы ҚазГУ мен ҚарМУ-да ғана дайындалатын. Технология мен өндіріс қарыштап дамыған заманда инженерия, жаратылыстану бағытындағы мамандықтарға аса мән берілуде. Елбасымыздың «Төртінші өнеркәсіптік революция жағдайындағы дамудың жаңа мүмкіндіктері» атты Жолдауында да осы мәселені айқындап көрсетті. Осы бағытта жұмыстар жасауымыз керек.

2004 жылы алғаш Түркістанға келген кезімде Тәрбие және оқу әдістеме бағытында вице-президент болдым. Тәрбие саласында біршама жұмыстар атқардым, инновациялық идеялар алып келдім деп ойлаймын. Сол кезде біздің университетте тәрбие саласындағы жасалған жұмыстар, тың ойлар мен нақты істер Қазақстанның басқа оқу орындарында болған жоқ. Университеттің Шымкент филиалындағы «Бәйтерек» жастар қоғамдық бірлестігі, Түркістандағы Бекзат Саттарханов атындағы «Намыс» жастар қоғамдық бірлестігі жастардың патриоттық сезімін оятып, тәрбиелеуде ерекше рөл атқарды. Оңтүстік жастарына ерекше бір серпіліс бергендей болды. Сол кездегі студент жастарымыз қазіргі таңда еліміздің түкпір-түкпірінде қызмет атқаруда. Менің байлығым да, мақтанышым да жастар! Шәкірттерім әлі күнге дейін хабарласып тұрады.

2002-2004 жылдар аралығында Қожа Ахмет Ясауи атындағы ХҚТУ Шымкент филиалының оқу-әдістемелік, ғылым және тәрбие ісі салалары бойынша проректоры, 2004-2006 жылдары оқу-әдістеме және тәрбие жұмыстары жөніндегі вице-президенті, 2006-2007 жылдары осы оқу орнының Түркістан гуманитарлық ғылымдар және бизнес институтының директоры, 2007-2008 жылдары осы университеттің Түркістан Жаратылыстану және медицина институтының директоры қызметтерін атқардым. 2005 жылы Қазақстанның 25 ЖОО-ның бірі ретінде эксперименттік кредиттік оқу жүйесін енгізген болатынбыз. Оқу-әдістемелік бағыт бойынша 2004-2005 жылдары Сапа менеджменті жүйесін ендіруге ықпал жасап, 2005-2007 жылдары Қазақстанда алғашқылардың бірі болып қашықтықтан білім беру жүйесінің Европалық моделін (ТурТЕП бағдарламасы) дайындауда және енгізуге үлес қостым. 2005-2007 жылдары ЖОО-ның оқытудың кредиттік технологиясы жүйесіне өту жағдайында университет деңгейінде осы жүйеге көшуге тікелей жетекшілік жасадым. Факультет декандары, кафедра меңгерушілері мен оқытушылармен бірге мобильді түрде үлкен жұмыстар жасалды. Кредиттік технологияға өтуге байланысты, силлабустар, пән кешендерін дайындау керек болды. Әлі есімде, сол кездегі шаруашылық ісі жөніндегі вице-президент Еділбаевтың: «Баспахананың бір бөлмесі силлабустарға толып кетті, алып кетсеңіздер»—деген ұсынысы келді. Сол кезеңдерде жан-жақты қолдау білдіріп, жұмылған жұдырықтай бірлесіп жұмыс жасаған оқытушы-профессорлар құрамына үлкен алғыс айтқым келеді. Ынта-жігермен жаңа жүйені игеруге көшті. Оның нәтижесін қазіргі таңда көріп жатырмыз.

Жұмыс барысында түсінбестік те болады. Кредиттік технологияны түсінбей Ұлттық қауіпсіздік комитетіне ата-аналар тарапынан арыз-шағым түсуіне байланысты, қаржы полициясы бізді тексеруге келді. Жаңа жүйе бойынша білімгер пәнді игере алмаса, қайта тапсыру үшін кредит санына байланысты ақы төлеуі тиіс. Барлығы да заң жүзінде жасалғандықтан, шындық біздің жақта болды. Мұндайда «Аққа құдай жақ»— демей ме ?! Компьютерлік матрицалық жүйені ойлап тауып, патиент алдық. Бұл емтихан сынақтарын әділ бағалауға септігін тигізеді. Білімгерлер шынайы бағасын алады. 2008 жылдан бүгінгі күнге дейін университетте Ғылыми және инновациялық істер жөніндегі вице-президенті қызметтерін атқарып келемін.

— **Білім сапасын халықаралық талаптарға сәйкестендіру мен әлемнің жетекші университеттері қатарына қосылу мақсатында қандай жұмыстар атқарылып жатыр? Оқу ордамыздың ғылым саласында қандай жаңалықтары бар?**

— Мен университеттің ғылым саласына қызметке келген кезде есептер жинақталған папкалар да болмаған еді. Жоспарлар мен есептерді басынан бастауға тура келді. Қазіргі таңда ғылымды тәп-тәуір деңгейге жеткіздік деуге болады. 2008 жылдары гранттар саны өте төмен болатын. Бұл бағытта мемлекеттік Білім және ғылым министрлігінің жариялаған конкурстарында шалғай аймақтағы оқу орындарының бәрі қалдық принциппен қаржыландырылды. Оның үстіне біздің ғалымдарымыздың ынталандыру механизмдері әлсіз жұмыс жасады. Ғалымдарымыздың ғылымға деген бетбұрысын оңтайландыру үшін мотивациялық мәселелерді көтеріп көптеген жұмыстар жасадық. Бізде экономика, педагогика, медицина салаларында ғылыми кеңестер жұмыс жасады. Стратегиялық жұмыстардың жоспарлары әлсіз болды. 2010 жылы Ғылыми кеңестер жабылды. Университетте ғалымдардың ғылымға бетбұрыс жасау мәселесі жаңарды. Жаңа форматтағы ғалымдарды дайындау, импакт фактор журналдарында мақала жариялау мәселелері жолға қойылды. Алғашқы кезде ғалымдар тарапынан: «Импакт факторлы журналда мақала жариялап керегі не?» — деген пікірлер де болды. Көпшілігіміз ол жүйені түсінбедік. Ол кездер өтпелі кезең еді. Бұл бағытта көптеген семинарлар, дөңгелек үстелдер ұйымдастырылды. Жаңа бағыт бойынша қыруар жұмыстар атқарған университет ғалымдарына үлкен алғыс айтқым келеді. Жас ғалымдарға ғылым шыңына жетелейтін ынта-жігер мен шығармашылық табыс тілеймін. Біздің ғылыми көрсеткішіміз соңғы бес жылда ерекше серпіліс берді. Бұны есептерден көруге болады. Шымкенттегі М.Әуезов атындағы ОҚМУ-да 1600-ге жуық ОПҚ бар. ОПҚ саны бізден әлдеқайда көп болғанымен, импакт факторлы мақала жариялау деңгейі бізден төмен. Бізде 100-ден асса, оларда — 81. Оларда техникалық мамандықтардың басым болуы, материалдық базасы бұрынғы қазақ химия технология институтының базасының негізінде болғандықтан мемлекеттен алатын гранттық қаржылары әлдеқайда жоғары. Соған қарамастан, біздің университеттің, Өкілетті кеңестің басшылары стратегияны жоспарлы айқындаудың арқасында биік межеге жетіп отырмыз. Осыдан 5 жыл бұрын ректор Уәлихан Сейділлаұлы стратегиялық жоспарды бекітіп: «Гранттық қаржыландыруды 500 миллионға жеткізуіміз керек» — дегенде мен үшін бұл ертегідегідей цифрлар болып көрінген. Ішімнен мүмкін емес деп ойладым. Қазіргі таңда алға қойған межеге жетіп, жоспарды артығымен орындап отырмыз. Түркия гранттары, ғылыми-зерттеулерге бағдарламалық-мақсаттық және гранттық қаржыландыру үшін 561 миллион қаражат бөлінуде. Басшылардың қолдауы негізінде әлемде танымал ғылыми журналдарда импакт факторлы мақала жариялаған ғалымдарға 500 доллар көлемінде сыйақы берілді. Ғалымдарымыз ғылыми бағытын айқындады.

— **Жуырда ғылым және инновация департаментінің ұйытқы болуымен барлық факультеттерде ғылыми семинарлар өткізілді. Ондағы мақсат қандай?**

— Университеттің барлық факультеттерінде ғылыми семинарлар өткіздік. Семинарды өткізудің басты мақсаты — ол ғалымдарымыздың ғылыми әлеуетінің ғылымдағы және бәсекелестік ортадағы мүмкіндіктеріне сараптама жасау арқылы сапаға әсер етуші индикативті көрсеткіштерге жол ашу болатын. Ғалымдардың ғылыми-сарапшылық әлеуетін көтеру, ғылыммен айналысуына бағыт-бағдар беріп, ықпал жасау болып табылады. Бұл міндеттер өз дәрежесінде жоғары деңгейде орындалды. 259 ғалымды ғылыми семинарда тыңдап, жұмыстарын талдадық. Ғалымдардың ғылыми деңгейін сарапқа салдық. Әйел ғалымдарымыз отбасының анасы, демографиялық жағдайға үлес қосып отырғандықтан мейлінше ғылымды да қатар алып жүру жайы айтылды. Ғылымға бетбұрыс жасауға да уақыт табу керектігі ескертілді. Жас ғалымдар ғылыми ақпарат алмасып, ғылыми белсенділігін арттырды. Ғылыми материалды тереңдей зерттеу тәсілдерімен танысты. Егер біз кітаптағы ондаған жылдар бұрынғы ғылыми негіздерге сүйеніп, білімгерлерге дәріс өтер болсақ, маман ретінде жан-жақты заманауи талапқа сай бола алмайды. Сондықтан да ғылымдағы соңғы инновациялық білімді үйретуіміз керек. Семинар барысында осы мәселелер басты назарға алынды. Ғалымдарымыздың ішінде таңғалдырып, зор жетістікке жеткен ғалымдарымыз да бар. Өкінішке орай ғылымда өзіндік орны бар ғалымдарымыз зейнет жасынан асып кеткен. Әсіресе медицина саласында. Кафедра, факультеттерде бәсекелестік, сағатқа таласу сынды нәрселер бар. Жас мамандар да жұмыс жасағысы келеді. Нарықтық жүйеде заң жүзінде зейнет жасынан асқан кісілерді зейнеткерлікке шығарып, жұмыс штатын жастарға беруге болады. Менің ойымша, осы жағдайға аса мұқият қарауымыз керек сияқты. Зейнет жасындағы белді ғалымдарымыздан айырылып қалмауымыз керек. Олар қаншама жылдар бойы инемен құдық қазғандай ғылым жолында аянбай еңбек етті. Мол тәжірибесі бар. Жас буыны қатпаған, тәжірибесіз PhD докторларымыз әзірше аға буын ғалымдарымыздың орнын баса алмайды. Бұны кешегі өткен семинарлардан байқадық. Сондықтан осы жағдайды ескеруіміз керек. Сапалы білім болуы үшін аға буын ғалымдарымызға материалдық базаларды ашып беруге мүмкіндік болмай тұр. Бұл жағдайда басқа мүмкіндіктерді де қарастыру керек. Түркияның, Ресейдің және еліміздің басқа ЖОО-ның ғылыми әлеуетін пайдалану, біріккен жобаларды шетелдік ғалымдармен бірлесіп жасауға болады. Семинар барысында медицина факультетіндегі Совет Ажаев ағамыздың еңбегін ерекше атап өткім келеді. Генетика саласындағы тұңғыш отандық ғалым ретінде қазақ тілінде оқулықтар жазған. Бұл дегеніңіз, қаншама жастарға рухани азық болары анық. Жас ғалымдар арасында да Түркияда білім алып келген археология, медицина, экономика, менеджмент салаларындағы PhD докторларымызды айтуға болады. Біз жастардың ғылыммен айналысуына жағдай жасауымыз керек. Мен үшін бұл үлкен инновация болды. Елбасы Н.Назарбаев Жолдауында «Білім беру бағдарламаларының негізгі басымдығы өзгерістерге үнемі бейім болу және жаңа білімді меңгеру қабілетін дамыту болуға тиіс» деген болатын. Ғылымға деген бетбұрыс көңіл қуантады. Университетте дайындалған докторантура, магистратура бағдарламалары бойынша да білімді PhD докторларымыз шығып жатыр. Өкінішке орай, сапасы төмендеуі басым. Себебі, физика, математика, қазақ тілі мен әдебиеті, тарих бағыттарында докторантура лицензиялары педагогикалық болып кеткен. Бұл болашақта классикалық бағыттағы ғылымымыздан айырылу қаупін төндірері сөзсіз. Біз педагогикалық бағыттағы оқу орны емеспіз, көпсалалы Халықаралық университетпіз. Біздің докторанттар классикалық ғылым бағытын дамыту керек. Әр сала базалық білімі бойынша өз саласының ғылымын дамыту керек. Ертеректе стратегия дұрыс жасалмағандықтан осындай келеңсіз оқиғалар болып отыр. Қазірден бастап бағдарламаларын ғылыми бағытқа өзгертпесек болмайды. Бұл мәселеге өзгеріс жасау жайында ылғи да айтылып келеді. Классикалық ғылымның шифрын өзгерту туралы арнайы Сенаттың да шешімі бар. Ол талаптарды орындау үшін тиісті лабораториялар мен материалдық база болуы керек. Сонымен қатар, ғылыми семинардың мұндай форматы — инновация, елімізде тұңғыш біздің оқу ордамызда орын алғанын ерекше мақтанышпен айта аламын. Неге, десеңіз? Бес саусақ бірдей емес, сол сияқты ғалымдар да бірдей емес.

Несін жасырамыз талантты жастардың басым бөлігі ғылым жолын таңдаудан бизнес жолын таңдауға бетбұрыс жасауы әсерінен, ғылымдағы бәсекелестіктің төмендеуінен ғылымға орта буын ғалымдар келу жағдайы бүгінгі қоғамдағы заңдылыққа айналды. Бүгінгі таңда олардың алды құрылымдық деңгейдегі басшылықтарда да болу ықтималдығы жоқ деп айта алмаймыз. Бүгінгі қоғамдағы үлкен мәселе ол – кадрлардың «дұрыс» немесе «дұрыс емес» болу жағдайы және карьералық сатының жоғарылау деңгейлеріндегі пайыздық басымдық «дұрыс емес» кадрларға тиесілі екендігін Ресей ғалымдары зерттеулеріне сәйкес айтып та жүр. Міне, ғылым мен білім ордаларындағы осы екі топты айқындаушы бірден-бір құрал ол ғылыми семинар болып табылатынына ешкім күмән келтіре алмайтыны анық. Яғни ғылым алаңы – ақиқат алаңы, сондықтан ғылымға тура жолмен келгендермен төте жолын тауып келгендердің ақиқатын анықтау арқылы сапаға инновациялық білімге жол ашу деп түсіну керек.

— **Жуырда «Егемен Қазақстан» газетінде жарияланған мақалаңызда «Демократиялық қоғам құрудың басты құндылығының бірі онда өмір сүріп жатқан адамдарды заң талаптары шеңберіндегі сана еркіндігіне тәрбиелеуден басталады» -деген едіңіз. Осы жайында айта кетсеңіз?**

— Еліміздің енсесі көтеріліп, әлем мемлекеттері мойындап жатыр. Жуырда Елбасымыз Н.Назарбаевтың АҚШ-қа сапары кезінде алып мемлекеттің Президенті жанында көсіліп сөйледі. Қоғам өзгерген сайын адамның санасы да өзгереді. Жиырма жыл бұрынғы санамыздан қазіргі таңда көп өзгердік. Сананың даму заңды құрметтеу арқылы даму керек. Заңға бағынуымыз керек. Мұнда терең зерттеу алаңы жатыр, мысалы Ресей ғалымдарының осы бағыттағы зерттеулерінің бірінде «демократиялық – нарықтық қоғамға бой түзеген ТМД мемлекеттеріндегі бір заңдылықтың бар екендігіне тоқталған – ол осы қоғамның барлық салаларында ар-ожданы бар азаматтардың алдыңғы шепте аз болуы заңдылық және болашақта сана өзгере отырып олар басымдыққа ие болады» дегендері бар. Осы орайдағы, ата-бабаларымыз айтқандай, «Елу жылда ел жаңарады» емес пе?! Сондықтан менің жоғарыдағы ғылымдағы ОПҚ-ның да осы заңдылыққа сәйкес болуы, яғни дұрыс ОПҚ-ны таңдаудың кілті – ол ғылыми семинар екендігі сөзсіз.

— **Бекзат Саттарханов атындағы «Намыс» жастар қоғамдық бірлестігінің төрағасы ретінде бірқатар іс-шаралар ұйымдастырып, белсенді студенттермен жұмыстар атқарған едіңіз. Қазіргі таңда аталмыш бірлестік жұмыс атқара ма?**

— Иә, оның рас бірлестік 2005-2017 жылдар аралығында жұмыс жасады. Осы жылдар аралығында аталмыш бірлестіктің төрағасы ретінде жұмыстар атқардық. Қазір құрметті төрағасымын. 2017 жылдан бастап «Намыс» жастар қоғамдық бірлестігінің төрағасы Түркістан гуманитарлық педагогикалық колледжінің директоры Айдос Аппазовқа өткіздім. Өзіміздің университетіміздің түлегі, шәкіртім десе де жарасады, жалындаған жас ғалымдардың бірі. Айдосқа үлкен сенім артып, төрағалықты тапсырдым. Әлі де жақсы байланыстамыз.

— **Студент шағыңызға оралсақ, ұстазыңыз ретінде кімді ерекше құрмет тұтасыз?**

— Мектеп қабырғасында математика пәнінің мұғалімі Марин Оңалтай ағайымды, химия пәнінің мұғалімі Қоңыржан Талқанбаева апайымды ерекше құрметпен еске аламын. Ол кісілер біліммен қатар адам болуға шақырып, адамгершілікке, әділдікке баулыды. Бізге бағыт-бағдар сілтеп, дұрыс жол көрсетіп отырды. Марин ағайдың ұлы екеуміз бір сыныпта оқыдық. Екеуміз де алтын белгіге үміткерміз. Өзім әкемнен алты жасымда айырылғанмын. Сол кездің өзінде сыбайлас жемқорлықтың аз да болса ұшқыны болған екен. Мектептің директоры менің анама: «Алтын медаль тегін болмайды. Оның құны бір сиыр» деген екен. Оны естіген мен анама тоқтау салдым., Марин ағай /мектептің завучы/ Талжан алтын медаль алмаса, онда менің балам да алмайды деп, ұсыныс айтқаны. Иә солай болды да, медальдан бас тартты. Міне, сондай жандардың шәкірті болдым. Осы кісілерді мақтан етемін.

Мектеп бітіріп, студент атандым. Шымкенттегі Қазақ химия-технология институтына оқуға түстім. Институтта факультет деканы, профессор В.Порошиннің жетекшілігімен дипломдық жұмысымды ойдағыдай қорғап шықтым. Декан В.Порошин Шымкент қаласындағы ҚазХТИ-дың «Материалдар кедергісі» кафедрасына оқытушы ретінде қалуға ұсыныс жасады. Сондағы анамның сұрағы: «Балам сені институтта қал деп жатқан орыс па, әлде қазақ па?» дегені, мен орыс кісі айтуда дедім. Сонда «Құдай бар екен ғой балам, қазақ туысқаншыл келеді» дегені. Мен анаммен ақылдаса келе, институтта қалуға келістім. Осылайша еңбек жолымды 1981 жылы ЖОО-ның оқытушысы ретінде бастадым. В.Порошиннің жол көрсетуімен 1985-1988 жылдары М.Калинин атындағы Ленинград политехникалық институтының күндізгі бөлім аспиранты атандым. Ғылыми жетекшімді де Павлов Петр Аркадьевичті ерекше құрметпен есіме аламын. Қазақ ұлттық университетін көп жылдар бойы басқарған ҰҒА академигі Өмірбек Жолдасбековтің есімі мен үшін ерекше. Докторлық диссертациямды сол кісінің жетекшілігімен қорғап едім. Ақыл-парасатына сай қайсарлығы да басым ұлы ұстаздың мектебінен өткеніме өзім дән ризамын. Білім, ғылым саласындағы ұстаздарым менің бағыма жолықты десем болады.

— **Университет студенттеріне айтар тілегіңіз?**

— Әр отбасының үкілеп өсіріп отырған ұл-қыздары біздің университетімізде білім нәрімен сусындап жүр. Оқытушылардың беріп жатқан білімі ғылым-білім жолына кіріспе ғана деп түсіну керек. Өздері жеке білім әлеміне өз ынтасымен кіру керек. Ізденіс арқылы білімдерін шыңдай түссе, алынбайтын қамал жоқ. Лекция кезінде оқытушының айтқан мәліметімен шектелуге болмайды. Кредиттік технология бойынша студент алдын-ала лекция жинағын оқып, сабаққа дайындалып келуі керек. Ақпараттық технологияның дамыған заманда студенттерге барлық мүмкіндіктер қарастырылған. Алтындай уақыттарын орнымен пайдаланса деген ұсыныс тілегім бар. Барлық студенттерді өзімнің ұл-қызымдай көремін. Студенттерімізге ата-аналарының үмітін ақтап, білімнің төрінде болуды тілеймін. Іссапармен Ұлыбританияға барған кезімде 86 жастағы доктарантты кездестірдім. Міне, әрқашан да ізденісте болу деген осы. Тоқырауға болмайды.

—**Әңгімеңізге рақмет!**

Сұхбаттасқан: Жанар БЕЙСЕНБАЕВА